

**Святослав
Бартош,**
керівник юридичної фірми
«BARGEN»

Недопуск до перевірки. Анулювання дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатацію устаткування

У попередньому номері ми розглянули кілька судових справ, в яких підприємств, які не допустили контролюючі органи до проведення перевірки, позбавляли ліцензій на провадження певного виду господарської діяльності.

У цьому номері ми зосередимось на тих випадках, коли недопуск до проведення перевірки у сфері промислової безпеки та охорони праці став підставою для анулювання дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

Підстави для анулювання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки визначені у ст. 21 Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694- XII.

ВАЖЛИВО

Однією із підстав є створення перешкод під час проведення посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, або його територіального органу перевірки додержання вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл

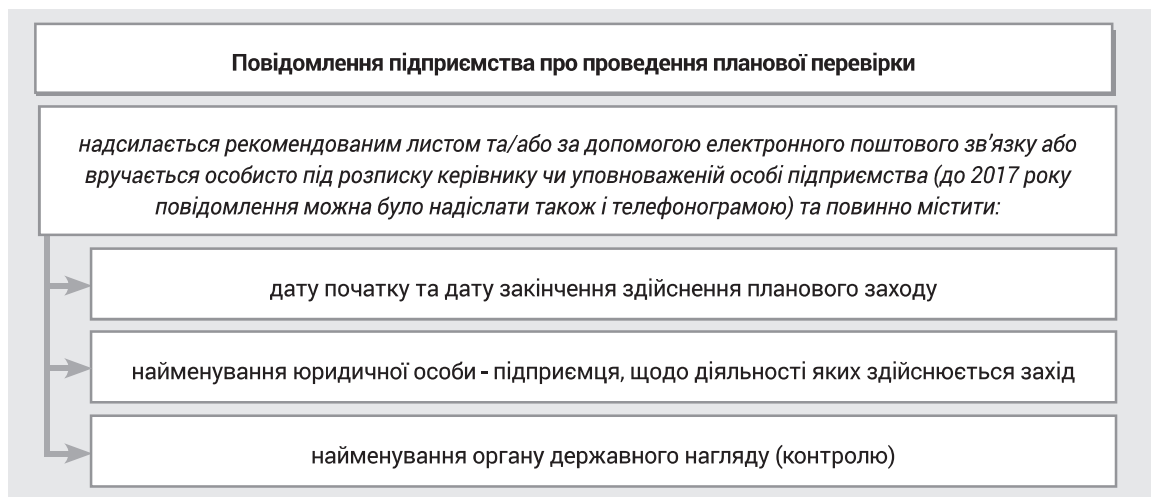
ПРАКТИКА

Незважаючи на ризик, підприємства все ж таки знаходять зачіпки і не допускають контролюючі органи до проведення перевірки, оскільки вона може закінчитися зверненням контролюючого органу до суду із заявою про припинення діяльності підприємства. Контролюючі органи не дуже дбають про обґрунтованість таких звернень. Суди через завантаженість та з інших підстав не завжди належним чином вивчають такі звернення і зупиняють роботу підприємств, розраховуючи на обґрунтованість звернення контролюючого органу. Саме тому дехто наважується на ризик і не допускає контролюючі органи до проведення перевірки, якщо знаходить на те хоча б якісь підстави

Однією із найпоширеніших підстав недопуску до проведення планової перевірки є неповідомлення підприємства про її проведення. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» встановлює обов'язок контролюючих органів повідомляти підприємство про проведення планової перевірки не пізніше ніж за десять днів до її проведення (схема 1).

Схема 1

Трапляється, що контролюючі органи не дотримуються порядку повідомлення про проведення перевірки.

ВАЖЛИВО

Якщо підприємство не отримало належним чином оформленого повідомлення про проведення планової перевірки, то воно цілком законно може не допускати контролюючий орган до її проведення

Незважаючи на те, що підстави недопуску можуть бути цілком законні, контролюючі органи все ж таки приймають рішення про анулювання дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки. Після цього спір між підприємством та контролюючим органом переноситься до суду. Якщо підприємство належним чином зафіксує порушення зі сторони контролюючого органу, то шанси відновити дозволи у судовому порядку доволі високі.

У цій статті підібрано кілька судових рішень у справах про оскарження рішень контролюючих органів про анулювання на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

СПРАВА 1. Про анулювання дозволу на експлуатацію газового обладнання**дія
1**

Територіальне управління Держгірпромнагляду у Херсонській області (далі – Теруправління) направило фізичній особі – підприємцю (далі – ФОП) повідомлення про проведення планової перевірки дотримання вимог з охорони праці та промислової безпеки. У подальшому Теруправління не змогло надати підтвердження, що цей лист був вручений ФОП.

Крім того, Теруправління вручило під підпис працівнику ФОП таке саме повідомлення про проведення перевірки.

**дія
2**

Інспектор Теруправління прибув для проведення перевірки. Проте представник ФОП вручив інспектору Теруправління акт про відмову у допуску до проведення перевірки у зв'язку з неправильно оформленими документами для проведення перевірки.

**дія
3**

Теруправління прийняло наказ про анулювання дозволів на експлуатацію устаткування підвищеної небезпеки у зв'язку із створенням перешкод посадовій особі Теруправління під час проведення перевірки.

ФОП звернувся до суду із позовом про оскарження наказу Теруправління про анулювання дозволів.

дія
4

У процесі розгляду справи суди стали на сторону ФОП і скасували наказ про анулювання дозволів.

дія
5

Суд зазначив, що за відсутності підтвердження вручення Теруправлінням ФОП повідомлення про проведення перевірки підприємець мав підстави не допускати інспектора до проведення перевірки. Працівник ФОП не є уповноваженою особою, тому вручення йому повідомлення не є належним доказом. Оскільки недопуск до проведення перевірки був законним, то у Теруправління не було підстав для анулювання дозволу

КОМЕНТАР ДО СПРАВИ

У цій справі підприємець правильно зафіксував підстави для відмови у допуску до перевірки – самостійно склав акт про відмову у допуску до перевірки. Натомість контролюючий орган не належно організував перевірку. Послідовна позиція підприємця допомогла йому зберегти дозвіл на експлуатацію газового обладнання

СПРАВА 2. Про анулювання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки

Управління Держпраці у Миколаївській області (далі – Держпраці) вирішило провести планову перевірку Дочірнього підприємства «Санта-Петрівка» (далі – Підприємство) з питань дотримання вимог з промислової безпеки, охорони праці.

01.07.2016 р. Держпраці телефонограмою, факсом та на електронну пошту направило на адресу Підприємства повідомлення про проведення планової перевірки в період від 11.07.2016 р. до 25.07.2016 р.

дія
1

12.07.2016 р. співробітники Держпраці виїхали за місцем знаходження Підприємства для проведення перевірки, але Підприємство їх не допустило. Відмову Підприємство пояснило тим, що його не повідомили про проведення перевірки.

дія
2

дія
3

14.07.2016 р. на адресу Підприємства рекомендованим листом надійшло повідомлення від 01.07.2016 р. про проведення планової перевірки від 11.07.2016 р. до 25.07.2016 р.

дія
4

30.08.2016 р. Держпраці прийняло наказ про анулювання дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки у зв'язку зі створенням перешкод під час проведення перевірки.

дія
5

Підприємство оскаржило цей наказ у суді.

У судовому засіданні Підприємство категорично заперечувало отримання 01.07.2016 р. телефонограми з повідомленням про проведення планової перевірки.

Суд підтримав Підприємство, але для мотивації свого рішення використав досить цікаві аргументи. Суд зазначив, що орган державного нагляду (контролю) самостійно обирає спосіб направлення повідомлення про проведення перевірки. Хоча, відповідно до ч. 4 ст. 5 закону, всі три способи (на той час: рекомендований лист; вручення особисто; телефонограмою) є належними, проте не всі мають однаково доказове значення.

У цьому випадку скасування всіх дозволів, наданих Підприємству на виконання робіт підвищеної небезпеки, веде фактично до повного зупинення роботи Підприємства, що є суворою санкцією зі значними наслідками, а тому за жодних підстав неможливо погодитися, що таке відповідальне рішення може бути ухвалене без достатніх доказів одержання Підприємством за 10 днів до початку планового заходу письмового повідомлення про його проведення.

Суд визнав запис про направлення телефонограми, зроблений на зворотній стороні повідомлення про направлення телефонограми представником Держпраці, належним та допустимим доказом, але недостатнім для доведення факту одержання Підприємством повідомлення про проведення перевірки.

На думку суду, обравши серед трьох можливих способів направлення повідомлення направлення телефонограмою, Держпраці позбавило себе можливості довести достатніми доказами факт одержання повідомлення, у разі заперечення цього факту з боку Підприємства

дія
6

Беручи до уваги висновки про недоведеність одержання Підприємством повідомлення про проведення перевірки 01.07.2016 р. (за десять днів до її початку), суд вирішив, що у Підприємства було право не допускати посадових осіб Держпраці до проведення перевірки. Саме тому суд задовольнив позов Підприємства і скасував оскаржуваний наказ про анулювання дозволів.

КОМЕНТАР ДО СПРАВИ

У цьому випадку підприємство зайняло доволі ризиковану позицію. Якщо Держпраці справді завчасно повідомило його про проведення перевірки, то формально вимоги закону були дотримані. Тому суд з такою ж долею ймовірності міг стати і на сторону Держпраці. Тоді підприємство залишилось би без дозволів і не змогло б працювати.

Важливо, що тепер замість телефонограми контролюючі органи мають право надсилати повідомлення про проведення перевірки на електронну пошту. Саме тому рекомендуємо регулярно перевіряти електронну скриньку, яку ви зазначили в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань

СПРАВА 3. Про анулювання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатацію застосування машин, механізмів та устаткування

Держпраці **направило повідомлення про проведення перевірки** в ТОВ «Судноремонтне підприємство «Дунайсудносервіс».

дія
1

ТОВ «Судноремонтне підприємство «Дунайсудносервіс» **не допустило інспекторів Держпраці до проведення перевірки** через неперед'явлення службових посвідчень до проведення перевірки дотримання вимог з охорони праці та промислової безпеки.

дія
2

Директор підприємства разом з інспектором з охорони праці та секретарем **склали акти про:**

1. Відмову інспекторів праці внести запис до книги обліку перевірок.
2. Відмову інспекторів надати наказ на проведення планової перевірки.
3. Відмову інспекторів пред'явити службові посвідчення.
4. Відмову надати направлення на проведення перевірки.
5. Нескладання інспекторами 10.06.2017 р. на території підприємства акта про недопуск до проведення перевірки.
6. Нескладання інспекторами протоколу про адміністративне правопорушення, відповідно до ст. 188-6 КУпАП.

дія
3

Цього ж дня інспектори Держпраці **склали Акт про недопуск на об'єкт перевірки**. В акті вказано, що підставою недопуску було те, що підприємство оскаржує в судовому порядку наказ про призначення перевірки.

дія
4

ПРАКТИКА

Крім направлення повідомлення про проведення перевірки, інспектори перед початком перевірки повинні пред'явити службові посвідчення (ч. 5 ст. 7 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»).

У судовій практиці трапляються випадки, коли підприємство не допускає до перевірки інспекторів через те, що у них немає службових посвідчень або вони їх не пред'являють

**дія
5**

Акт про недопуск інспектори запропонували підписати **директору** підприємства тільки **через 3 дні після його складання**. Підприємство це зафіксувало у своєму акті «Про прибуття на підприємство невідомої особи», відповідно до якого 13.06.2016 р. на підприємство прибула невідома особа, яка представилась інспектором Держпраці, принесла із собою Акт про недопуск від 10.06.2016 р., який був складений та підписаний інспекторами Держпраці, а також направлення на проведення перевірки. Від проведення перевірки інспектор відмовився, мотивуючи це тим, що складено Акт про недопуск та цього достатньо.

**дія
6**

Після цього **Держпраці прийняло наказ про анулювання дозволу на виконання робіт** підвищеної небезпеки та експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

**дія
7**

Підприємство оскаржило цей наказ у суді.

У суді інспектори Держпраці так і не змогли підтвердити, що вони направляли підприємству повідомлення про проведення перевірки, вносили запис до книги обліку перевірок, вручали наказ про призначення перевірки чи пред'являли службове посвідчення. Більш того, суд допитав охоронця і машиніста екскаватора підприємства, які підтвердили відмову інспекторів пред'явити службові посвідчення.

Також суд зазначив, що допустимим доказом, який може підтвердити факт створення перешкод під час проведення Держпраці перевірки додержання вимог законодавства про охорону праці, є саме постанова про накладення адміністративного стягнення, відповідно до ст. 188-6 КУпАП, яка набрала законної сили, а не Акт про недопуск. У цій справі інспектори Держпраці не складали протокол про вчинення такого адміністративного правопорушення.

для
8

Ці всі обставини стали підставою для скасування судом наказу про анулювання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

КОМЕНТАР ДО СПРАВИ

У цій справі підприємство заздалегідь подбало про доказову базу для подальшого судового розгляду: склали акти про фіксацію порушень зі сторони інспекторів, підготували свідків. Натомість інспектори Держпраці не зафіксували належним чином факт недопуску до проведення перевірки. Все це і привело до скасування наказу про анулювання дозволів

ВИСНОВОК ЮРИСТА

Усі наведені справи ще раз підтверджують, що немає універсального рецепта, за яким можна вирішити, чи допускати інспекторів до проведення перевірки. Потрібно фіксувати навіть найдрібніші порушення зі сторони контролюючого органу. На початку перевірки ще ніхто не знає, як в подальшому будуть розвиватися події і чи не буде підприємство відстоювати свою правоту у суді. Тому правильна організація процесу перевірки, починаючи з моменту отримання повідомлення про її проведення, може зберегти підприємству всі необхідні дозволи

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

підприємств, установ, організацій

ДОПОМОЖЕ:

- ✓ Запобігти порушенням вимог законодавства у сфері ПБ
- ✓ Скласти програму та провести навчання працівників
- ✓ Вибрати та встановити систему протипожежного захисту
- ✓ Утримувати об'єкти та інженерне обладнання у протипожежному стані

 0(44) 537-06-51

 techmedia.com.ua

Передплатний
індекс

68745

реклама